

Briuselis, 2018 03 14
SWD(2018) 78 final

KOMISIJOS TARNYBŲ DARBINIS DOKUMENTAS

POVEIKIO VERTINIMO SANTRAUKA

pridedamas prie

PASIŪLYMO DĖL EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO

kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 810/2009, nustatantis Bendrijos vizų kodeksą (Vizų kodeksas)

{COM(2018) 252 final} - {SWD(2018) 77 final}

Santraukos lentelė
Pasiūlymo, kuriuo iš dalies keičiamas Vizų kodeksas, poveikio vertinimas
A. Būtinybė imtis veiksmų
Kokia tai problema ir kodėl ji yra ES masto?
Vizų kodeksas, kuriuo reglamentuojamos trumpalaikių Šengeno erdvės vizų išdavimo sąlygos ir procedūros, galioja nuo 2009 m. 2014 m. Komisija pasiūlė pakeisti reglamentą, tačiau teisėkūros institucijos nepasiekė susitarimo dėl jo. Komisija nusprendė pateikti naują iniciatyvą, kad imtųsi veiksmų toliau nurodytose trijose probleminėse srityse. 1. Iš vizos mokesčių surenkamų finansinių išteklių nepakanka prašymams išduoti vizą tvarkyti, o tai kenkia Šengeno vizų išdavimo vientisumui ir tikslui užtikrinti greitas ir klientui palankias vizų išdavimo procedūras. Pagrindinė problema – ta, kad standartinis 60 EUR vizos mokestis nepasikeitė nuo 2006 m. 2. Valstybės narės išduoda nepakankamai ilgalaikių daugkartinių vizų, todėl nuolatiniais keliautojams turi būti pakartotinai taikomos vizų išdavimo procedūros. Dėl to sukuriamą nereikalingą našta tiek prašymą pateikiantiems asmenims, tiek konsulatams ir ES kelionių bei turizmo sektorius patiria nuostolių. Pagrindinė problema – ta, kad daugkartinių vizų išdavimo teisinis pagrindas neaiškus. 3. Valstybėms narėms sudėtinga grąžinti pakankamą neteisėtų migrantų skaičių į jų kilmės šalis. Dėl to skatinama tolesnė neteisėta migracija. Pagrindinė problema – trečiųjų šalių nenoras priimti atgal savo piliečius.
Ką reikėtų pasiekti?
Bendrasis iniciatyvos tikslas – stiprinti bendrą vizų politiką ir kartu spręsti migracijos ir saugumo klausimus atsižvelgiant į ekonomines aplinkybes ir apskritai išorės santykius. Trys konkretūs tikslai: 1. užtikrinti, kad valstybės narės turėtų pakankamai finansinių išteklių ir galėtų užtikrinti prašymų išduoti vizą tvarkymo kokybę ir vientisumą; 2. užtikrinti, kad reguliariems <i>bona fide</i> keliautojams būtų sistemišiau ir laikantis suderintų taisyklių išduodamos ilgalaikės daugkartinės vizos; 3. remti ES interesus grąžinimo ir readmisijos srityje padidinant svertą poveikį vizų politikos srityje nebendradarbiaujančių trečiųjų šalių atžvilgiu.
Kokia būtų papildoma ES lygmens veiksmų nauda (subsidiarumas)?
Šengeno erdvėje panaikinus patikrinimus prie vidaus sienų, be kitų priemonių, taip pat reikia turėti bendrą vizų politiką. Šia iniciatyva bus toliau plėtojamos ir tobulinamos Vizų kodekso taisyklės. Trumpalaikės vizos turėtojas iš esmės gali laisvai judėti Šengeno erdvėje, o tai reiškia didžiausią taisyklių suderinimo laipsnį ir jas pakeisti galima tik ES lygmeniu.
B. Sprendimai
Kokiais būdais galima pasiekti tikslus? Ar viena iš politikos galimybių pasirinkta kaip tinkamiausia? Jei ne, kodėl?
<u>1 probleminė sritis. Nepakankami finansiniai ištekliai prašymams išduoti vizą tvarkyti</u> – 1A galimybė. <i>Status quo</i> – bendras vizos mokestis (60 EUR) nekeičiamas. – 1B galimybė. Nacionaliniai vizos mokesčiai, pagrįsti administracinėmis išlaidomis. – 1C galimybė. Bendro vizos mokesčio didinimas. Svarstomi įvairūs variantai: 80 EUR, 100 EUR, 120 EUR mokestis arba 80 EUR mokestis už šešis mėnesius galiojančią vizą ir 120 EUR mokestis už daugkartinę vizą, kuri galioja nuo vienerių iki penkerių metų. Tinkamiausia galimybė – mokesčio padidinimas iki 80 EUR. <u>2 probleminė sritis. Kartotinės vizų išdavimo nuolatiniais keliautojams procedūros</u> – 2A galimybė. <i>Status quo</i> – valstybės narės nustato, kokio požiūrio laikomasi išduodant ilgalaikes daugkartines vizas. – 2B galimybė. Rekomenduojama geriausia praktika. – 2C galimybė. Bendras daugkartinės vizos galiojimo laikotarpio ilginimas¹, numatant įvairius variantus (bendrosios daugkartinės vizos galiojimo laikotarpio ilginimas, bendrosios ir šalies daugkartinės vizos galiojimo laikotarpio ilginimas, šalies daugkartinės vizos galiojimo laikotarpio ilginimas). – 2D galimybė. Standartinės daugkartinės vizos, galiojančios dvejus arba penkerius metus.

¹ Susitariama dėl to, kiek ankstesnių vizų ir (arba) kelionių prašymą pateikiantis asmuo turi įrodyti turėjęs, kad galėtų gauti ilgalaikę daugkartinę vizą, ir į tai, kaip pailgėtų kiekvienos tolesnės vizos galiojimo laikotarpis.

Tinkamiausia galimybė – bendrosios ir šalies daugkartinės vizos galiojimo laikotarpio ilginimas.
3 probleminė sritis. Nepakankamas neteisėtų migrantų grąžinimo į kai kurias kilmės šalis lygis – 3A galimybė. <i>Status quo</i> – Tarybos „priemonių rinkinio metodas“. – 3B galimybė. Teigiamos paskatos taikant vizų politiką. – 3C galimybė. Neigiamos paskatos taikant vizų politiką, numatant įvairius variantus (maksimalaus poveikio požiūris, kai nuo pat pradžių tikslinės priemonės taikomos visiems pasų turėtojams, arba tikslinis požiūris, taikomas dviem etapais: diplomatinį ir tarnybinių pasų turėtojams, vėliau – paprastų pasų turėtojams). Tinkamiausia galimybė – neigiamos paskatos ir tikslinis požiūris.
Kokios yra įvairių suinteresuotųjų subjektų nuomonės? Kas kuriai galimybei pritaria?
Atliktos tikslinės konsultacijos (su valstybėmis narėmis, turizmo, kelionių bei laivybos pramonės asociacijomis ir kt.) ir atviros viešos konsultacijos. Valstybės narės aiškiai pritaria vizos mokesčio padidinimui ir tam, kad būtų nustatytas teisinis vizų politikos ir neteisėtų migrantų readmisijos ryšys. Turizmo ir verslo asociacijos pabrėžia tai, kad kartotinės vizų procedūros turi neigiamą poveikį nuolatiniams keliautojams, ir pasisako už sistemingesnį ir darnesnę ilgalaikių daugkartinį vizų išdavimą.
C. Tinkamiausios galimybės poveikis
Kokia tinkamiausios galimybės nauda?
– Iš bendro vizos mokesčio (80 EUR) valstybės narės gaus 205 mln. EUR papildomų pajamų (+26 proc.), taigi turės daugiau finansinių išteklių prašymų išduoti vizą tvarkymui, personalui ir mokymui ir galės užtikrinti greitesnes procedūras ir didesnę saugumą Šengeno erdvėje. – Pailginus bendrosios ir šalies daugkartinės vizos galiojimo laikotarpį būtų galima išduoti daugiau ilgalaikių daugkartinį vizų ir taip sudaryti lankstesnes sąlygas keliauti nuolatiniams keliautojams. Be to, prašymą išduoti vizą pateikiantys asmenys ir konsulatai patirtų mažiau išlaidų, nes sumažėtų vizų išdavimo procedūrų skaičius ir padaugėtų kelionių į ES, o tai darytų teigiamą poveikį ES turizmo sektoriui (konkurencingumui ir užimtumui). – Neigiamos paskatos taikant vizų politiką (kartu su tiksliniu požiūriu) turėtų padėti grąžinti daugiau neteisėtų migrantų į anksčiau nebendradarbiavusias trečiąsias šalis, valstybėms narėms sutaupyti būsto, maisto ir administracinių išlaidų ir apskritai užtikrinti didesnę saugumą, geresnę ES migracijos politikos pripažinimą ir atgrasomąjį poveikį galimiems būsimiems neteisėtiems migrantams.
Kokios yra tinkamiausios galimybės išlaidos?
Didesnis bendras vizų mokestis (80 EUR) reikštų didesnes išlaidas prašymą išduoti vizą pateikiantiems asmenims (atitinkančias valstybių narių papildomas pajamas), tačiau kadangi padidinimas yra pagrįstas, nesitikima jokio neigiamo poveikio keliautojų elgesiui. Bendrosios ir šalies daugkartinės vizos galiojimo laikotarpio pailginimas nebus susijęs su jokiais išlaidomis. Neigiamos paskatos taikant vizų politiką (tikslinis požiūris) gali turėti neigiamą poveikį ES išorės santykiams ir įvaizdžiui pasaulyje.
Koks bus poveikis MVĮ ir konkurencingumui?
Nė viena iš tinkamiausių politikos galimybių neturi tiesioginio poveikio MVĮ ir konkurencingumui. Dėl galimybių lengviau gauti ilgalaikę daugkartinę vizą ir atitinkamai padidėjus keliautojų skaičiui į ES padidės ES turizmo ir kelionių sektoriaus konkurencingumas.
Ar tai turės didelį poveikį nacionaliniams biudžetams ir administravimo subjektams?
Visos trys tinkamiausios galimybės turės teigiamo poveikio: papildomos pajamos iš didesnio prašymų išduoti vizą tvarkymo mokesčio; mažiau išlaidų, nes būtų išduodama daugiau ilgalaikių daugkartinį vizų ir sumažėtų vizų išdavimo procedūrų skaičius; mažiau išlaidų neteisėtų migrantų būstui, maistui ir administracinėms išlaidoms.
Ar bus dar koks nors didelis poveikis?
Jokio reikšmingo poveikio, išskyrus tai, kas išdėstyta pirmiau, nebus.
Proporcingumo principas
Visomis trimis tinkamiausiomis galimybėmis laikomasi proporcingumo principo ir neviršijama to, kas būtina tikslui pasiekti. Pasiūlytas vizos mokesčio padidinimas yra proporcingas ir labiausiai atitinka infliacijos lygį nuo 2006 m. Siūlomu ilgalaikių daugkartinį vizų išdavimo metodu patobulinama dabartinė padėtis, tačiau šiuo metu valstybių narių taikoma praktika radikaliai nepakeičiama. Neigiamos paskatos, kuriomis siekiama paskatinti trečiąsias šalis bendradarbiauti readmisijos srityje, būtų orientuotos į vyriausybes ir tik po to darytų poveikį plačiajai visuomenei.
D. Tolesni veiksmai
Kada politika bus persvarstoma?

Komisija turėtų pateikti vertinimo ataskaitą **praėjus trejiems metams po to, kai bus pradėtas taikyti persvarstytas reglamentas** (t. y. praėjus trejiems su puse metų po jo įsigaliojimo). Joje turėtų būti įvertinta pažanga trijose pagrindinėse probleminėse srityse ir apžvelgti pasiekti politikos tikslai.